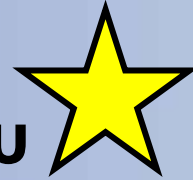

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ**

Στέλλα Σωτηρίου

Στυλιανή Κορδονούρη

Αικατερίνη Ζαφρανίδου

Κοινωνική & Πολιτική Αγωγή

Γ΄ Γυμνασίου

5ος τόμος

Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή

Γ΄ Γυμνασίου

5ος τόμος

**Γ' Κ.Π.Σ. / ΕΠΕΑΕΚ II / Ενέργεια 2.2.1 /
Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α:**

**«Αναμόρφωση των προγραμμάτων
σπουδών και συγγραφή νέων
εκπαιδευτικών πακέτων»**

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

**Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος Ομότιμος
Καθηγητής του Α.Π.Θ Πρόεδρος του
Παιδαγωγικού Ινστιτούτου**

**Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή νέων
βιβλίων και παραγωγή υποστηρικτικού
εκπαιδευτικού υλικού με βάση το
ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το Γυμνάσιο»**

**Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου
Αντώνιος Σ. Μπομπέτσης**

Σύμβουλος του Παιδαγωγ. Ινστιτούτου

**Αναπληρωτές Επιστημ. Υπεύθ. Έργου
Γεώργιος Κ. Παληός**

Σύμβουλος του Παιδαγωγ. Ινστιτούτου

Ιγνάτιος Ε. Χατζηευστρατίου

Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδαγ. Ινστιτ.

**Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75% από
το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και
25% από εθνικούς πόρους.**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Στέλλα Σωτηρίου, *Νομικός,
Εκπαιδευτικός Β/θμιας Εκπ/σης*
Στυλιανή Κορδονούρη, *Νομικός,
Εκπαιδευτικός Β/θμιας Εκπ/σης*
Αικατερίνη Ζαφρανίδου, *Κοινωνιο-
λόγος, Εκπ. Β/θμιας Εκπαίδευσης*

ΚΡΙΤΕΣ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ

Αναστασία Αθανασούλα-Ρέππα
Αναπλ. Καθηγήτρια της Α.Σ.ΠΑΙ.ΤΕ
Βασίλειος Μπούρμπουλας
Σχολικός Σύμβουλος
Σοφία Ροδίτου, *Νομικός,
Εκπαιδευτικός Β/θμιας Εκπ/σης*

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

Κλειώ Γκιξελή
Σκιτσογράφος-Εικονογράφος

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Αντώνιος Μαστραπάς, *Φιλολόγος,*

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

Παύλος Μάραντος, Σύμβουλος
Νομικών/Πολιτικών Επιστ. στο Π.Ι.
Νικόλαος Πετρόπουλος
Σύμβουλος Κοινωνιολογίας στο Π.Ι.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ

Παύλος Μάραντος, Σύμβουλος
Νομικών/Πολιτικών Επιστ. στο Π.Ι.

ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
«ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ -
MULTIMEDIA A.E.»

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΓΙΑ
ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΟΡΑΣΗ

Ομάδα Εργασίας Υπουργείου
Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και
Θρησκευμάτων

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ**

**Στέλλα Σωτηρίου
Στυλιανή Κορδονούρη
Αικατερίνη Ζαφρανίδου**

**Κοινωνική και
Πολιτική Αγωγή**

Γ΄ Γυμνασίου

5ος τόμος

14 Η διεθνής κοινότητα

- Η Διεθνής Κοινότητα και το Διεθνές δίκαιο
- Οι Διεθνείς Οργανισμοί
- Τα ανθρώπινα δικαιώματα
- Η θέση της Ελλάδας στον κόσμο

Στο προηγούμενο κεφάλαιο γνώρισες την Ευρωπαϊκή Ένωση, που αποτελεί μια ένωση ευρωπαϊκών κρατών. Αντίστοιχα τα κράτη, διεθνώς πια, παίρνουν αποφάσεις για σοβαρά παγκόσμια προβλήματα μέσα από διεθνή όργανα. Μπορείς να διαβάσεις πάλι τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις σου που προβλέπει το Σύνταγμα (κεφ. 12). Οι βασικές αρχές των δικαιωμάτων που κατοχυρώνει το ελληνικό Σύνταγμα προέρχονται από τα 30 άρθρα της Οικουμενικής

Διακήρυξης των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ, που έχει ψηφίσει και αναγνωρίσει η Ελλάδα από το 1949.

Το βιβλίο του Ανρί Ζακάρ «Πέντε δισεκατομμύρια άνθρωποι σε ένα πλεούμενο» θα σε βοηθήσει να κατανοήσεις τα κοινά προβλήματα των ανθρώπων του πλανήτη μας και την ανάγκη για διεθνή συνεργασία και αλληλεγγύη, «Το ημερολόγιο της Άννας Φρανκ» περιγράφει, μέσα από τα μάτια ενός παιδιού, τη φρίκη του φασισμού όταν δεν υπήρχε η διεθνής κοινότητα.

Οι ταινίες «Στα σύνορα του κόσμου» του Μ. Γουιντερμπότομ, «Μεθυσμένα άλογα» του Μπ. Γκομπάτι και το ντοκυμαντέρ

με μαρτυρίες προσφύγων «Αόρατοι-παράνομοι στην Ευρώπη» του Α. Βόιτ. Προσπάθησε να έρθεις στη θέση των νεαρών πρωταγωνιστών, για να αντιληφθείς ποια δικαιώματα που απολαμβάνεις σαν πολίτης μιας δημοκρατικής χώρας, είναι άγνωστα σε εκατομμύρια κατοίκους του πλανήτη σήμερα.

Για το έργο του ΟΗΕ θα ενημερωθείς από τις ιστοσελίδες του, που διαθέτουν πλούσιο φωτογραφικό υλικό (www.un.org). Για τη διεθνή θέση της Ελλάδας μπορείς να ενημερωθείς από τις ιστοσελίδες του Υπουργείου Εξωτερικών (www.mfhr.gr). Πολλές είναι οι διεθνείς ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας. Μπορείς να γνωρίσεις το έργο της

Διεθνούς Αμνηστίας
(www.amnesty.gr), να ενημερωθείς
για την καταπάτηση ανθρώπινων
δικαιωμάτων από το Ελληνικό
Παρατηρητήριο της Συμφωνίας του
Ελσίνκι (www.greekhelsinki.gr) και
να γνωρίσεις τα προβλήματα των
προσφύγων από το Ελληνικό
Συμβούλιο για τους πρόσφυγες
(www.gcr.gr).

Από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα,
οι ανθρώπινοι πολιτισμοί πήραν ο
ένας από τον άλλον τη σκυτάλη
στον αγώνα της ανθρωπότητας για
εξέλιξη. Από τους Βαβυλώνιους και
τους Αιγυπτίους, στους Αρχαίους
Έλληνες και μετά στους Ρωμαίους,
τους Άραβες , στην Ευρώπη και σε
όλον τον κόσμο, η σκυτάλη πέρασε
μέσα από τους αιώνες, για να
διαμορφώσει την κληρονομιά ενός

παγκόσμιου πολιτισμού, του οποίου όλοι είμαστε ισότιμα μέλη. Το Κεφάλαιο αυτό θα σε ενημερώσει για τα διεθνή προβλήματα και τη διεθνή συνεργασία και αλληλεγγύη που οφείλει να χαρακτηρίζει τις σχέσεις ανάμεσα στα κράτη, ώστε η ζωή των δισεκατομμυρίων ανθρώπων του πλανήτη μας να είναι αντάξια του παγκόσμιου πολιτισμού μας.

14.1 Η διεθνής κοινότητα και το διεθνές δίκαιο

Όπως είδαμε, τα κρατικά όργανα (Κυβέρνηση, Κοινοβούλιο, Πρόεδρος), καθορίζουν την εθνική πολιτική με βάση το Σύνταγμα και τους νόμους. Στο χώρο της ΕΕ, αντίστοιχα όργανα (Επιτροπή, Συμβούλιο, Κοινοβούλιο) καθορίζουν την

ευρωπαϊκή πολιτική με βάση την ευρωπαϊκή νομοθεσία. Η υφήλιος, μαζί με το διάστημα, αποτελούν έναν ενιαίο χώρο που ονομάζεται διεθνής. Τα κράτη που δρουν σε αυτόν τον ενιαίο χώρο αποτελούν τη διεθνή κοινότητα και οι σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ τους ονομάζονται διεθνείς σχέσεις. Οι αρχές και οι κανόνες, που ρυθμίζουν τις σχέσεις μεταξύ των κρατών της διεθνούς κοινότητας, συνιστούν το διεθνές δίκαιο. Τέτοιες αρχές αναφέρονται στο άρθρο 2 του χάρτη του ΟΗΕ, οι αρχές της ισότητας, της ανεξαρτησίας, της αυτοδιάθεσης των κρατών και της μη επέμβασης ενός κράτους σε ένα άλλο με στρατιωτικά μέσα. Τη διεθνή συνεργασία εκφράζουν και πραγματώνουν οι Διεθνείς Οργανισμοί.

Για μεγάλο χρονικό διάστημα και κυρίως κατά τον 19ο και αρχές του 20ου αιώνα, η ρύθμιση των σχέσεων μεταξύ των κρατών εξαρτιόταν από τη δύναμη που διέθετε το κάθε κράτος στον κόσμο. Όποιο κράτος διέθετε πολιτική, στρατιωτική και οικονομική δύναμη διηύθυνε τις τύχες της ανθρωπότητας. Η οργάνωση της Διεθνούς κοινότητας με την ίδρυση των Διεθνών Οργανισμών γίνεται επιτακτική ανάγκη μετά τις τραγικές συνέπειες των δύο Παγκοσμίων πολέμων. Ιδιαίτερα σήμερα, η συνεργασία μεταξύ των κρατών προβάλλει ως αναγκαioτητα, εξαιτίας των κοσμογονικών αλλαγών που παρατηρούνται. Η διατήρηση της παγκόσμιας ειρήνης, η προστασία των ανθρωπινων δικαιωμάτων, η μείωση των τεράστιων οικονομικών και

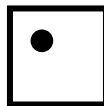
κοινωνικών ανισοτήτων των λαών και η προστασία του περιβάλλοντος είναι οι βασικοί λόγοι που επιβάλλουν τη διεθνή συνεργασία. Συγκεκριμένα:

- Η οικονομική δραστηριότητα έχει πάρει διεθνή χαρακτήρα. Η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας προσδιορίζει τον τρόπο που οργανώνεται η παραγωγή, τον τρόπο κυκλοφορίας των προϊόντων σε ολόκληρο το διεθνή χώρο, τη διακίνηση των εργαζομένων αλλά και την καθημερινή ζωή των ανθρώπων. Μακρινά συμβάντα οικονομικού ή όχι χαρακτήρα μας επηρεάζουν πιο άμεσα και γρήγορα από ότι στο παρελθόν, π.χ. η πτώση του δείκτη (Dow Jones) στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης επηρεάζει αρνητικά όλα τα χρηματιστήρια του κόσμου.

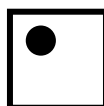
- Η ανάπτυξη της επιστήμης και της τεχνολογίας καταργούν τις αποστάσεις, π.χ. η χρήση του διαδικτύου (τηλεϊατρική, συνεργασία Πανεπιστημίων σε ερευνητικά προγράμματα), το ίδιο και τα σύγχρονα μέσα συγκοινωνίας κ.ά.
- Η διατάραξη της οικολογικής ισορροπίας είναι πλέον παγκόσμιο πρόβλημα. Η καταστροφή του δάσους του Αμαζονίου, τα πυρηνικά απόβλητα ή η μείωση του όζοντος απαιτούν τη διεθνή συνεργασία για την επίλυση τους (Διεθνής Συνδιάσκεψη του Κιότο για το περιβάλλον).
- Η μη εξασφάλιση και η ελλιπή προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, π.χ. η εκμετάλλευση των παιδιών (δουλεμπόριο, παιδική πορνεία) αποτελεί σήμερα διεθνές πρόβλημα που απαιτεί τη διεθνή συνεργασία των διωκτικών αρχών.

- Ο πόλεμος, οι εξοπλισμοί (πυρηνικά όπλα, η τρομοκρατία υπονομεύουν την ειρήνη, π.χ. η τρομοκρατική επίθεση στους δίδυμους πύργους οδήγησε σε δύο πολέμους με τραγικές συνέπειες, που σφράγισαν την είσοδο του 21ου αιώνα.
- Η φτώχεια, η πείνα και η ένταση των κοινωνικών ανισοτήτων, ιδιαίτερα σε βάρος των αναπτυσσόμενων χωρών, αποτελούν διεθνή προβλήματα Η αντιμετώπιση τους απαιτεί τη διεθνή συνεργασία και αλληλεγγύη.

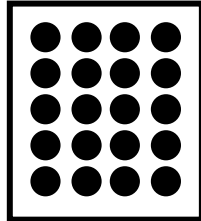
«Ας παραστήσουμε με μια πολύ μικρή τελεία τη δύναμη της βόμβας που κατάστρεψε τη Χιροσίμα

και με κάπως πιο έντονη τελεία το δεκαπλάσιο αυτής της δύναμης

Το σύνολο των βομβών που χρησιμοποιήθηκαν από όλους τους αντιπάλους κατά τη διάρκεια του Β' παγκοσμίου πολέμου παριστάνεται με 20 τελείες

Για την καταστροφή της ανθρωπότητας θα έφτανε μια δύναμη ίση με αυτό που αντιπροσωπεύουν 2000 από αυτές τις τελείες.

Όσο για το στοκ των πυρηνικών όπλων που είναι σήμερα διαθέσιμο και που αντιστοιχεί σε 100.000 τελείες χρειάζονται 4 σελίδες τον βιβλίου για να τις συμπεριλάβουμε όλες.»

**Πηγή: Ανρί Ζακάρ
«Πέντε δισεκατομμύρια άνθρωποι σε ένα πλεούμενο» (1989)**

Στην αρχή, κάθε κράτος για να συνάψει σχέσεις με ένα άλλο, χρησιμοποίησε τους διπλωματικούς αντιπροσώπους του. Οι διπλωμάτες, (πρέσβεις, πρόξενοι) είναι ακόμα και σήμερα τα όργανα της Πολιτείας, στα οποία έχει ανατεθεί το έργο της ανάπτυξης των διεθνών σχέσεων και της διεθνούς συνεργασίας του κάθε κράτους. Με αυτό τον τρόπο γίνονται οι επίσημες επαφές μεταξύ τα)ν κυβερνήσεων. Στη συνέχεια όμως, διαπιστώνοντας ότι η κλασική διπλωματία δεν επαρκεί, τα κράτη ανέπτυξαν και άλλους τρόπους πολυμεούς συνεργασίας (Διεθνείς Συνδιασκέψεις, Διεθνείς Οργανισμοί).

φωτ. 14.1 Ο υποσιτισμός μαστίζει τον τρίτο κόσμο. 33.000 παιδιά πεθαίνουν καθημερινά από τη φτώχεια. Αντί να κλείσει τη ψαλίδα μεταξύ πλούσιων και φτωχών, να θρέψει τους πεινασμένους και να γιατρέψει τους ασθενείς, όπως υποσχόταν, η ραγδαία επιστημονική και τεχνολογική κούρσα των τελευταίων 30 χρόνων, κατάφερε μόνο να κάνει τους πλούσιους πλουσιότερους και να οδηγήσει τους ήδη φτωχούς στην απελπισία και το θάνατο από την ασιτία και τις μολυσματικές ασθένειες. Οι 200 πλουσιότεροι άνθρωποι του κόσμου διπλασίασαν την περιουσία τους μεταξύ 1994 και 1998 από 448 δις σε 1 τρις δολάρια. Οι τρεις πλουσιότεροι διαθέτουν

μεγαλύτερη περιουσία από το συνολικό πληθυσμό των 48 φτωχότερων χωρών του κόσμου, δηλαδή πάνω από 800 εκατ. ανθρώπους.

✎ Να συζητήσετε στην τάξη τις ευθύνες της διεθνούς κοινότητας για τα προβλήματα του τρίτου κόσμου.

Βασικές έννοιες μαθήματος

14.2.1 Οι Διεθνείς Οργανισμοί

Οι Διεθνείς Οργανισμοί

θεσμοθετούνται, κυρίως μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, ως αποτέλεσμα της αντίληψης ότι τα διεθνή προβλήματα απαιτούν τη διαρκή συνεργασία των κρατών.

Οι Διεθνείς Οργανισμοί είναι διακρατικοί αποτελούνται δηλαδή από κράτη-μέλη που έχουν κοινούς σκοπούς και μόνιμη συνεργασία σε θέματα πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά, ανθρωπιστικά, μορφωτικά και θέματα ασφαλείας.

Οι Διεθνείς Οργανισμοί διακρίνονται σε διάφορες κατηγορίες. Θα αναφέρουμε μόνο τη διάκριση τους σε Παγκόσμιους και Περιφερειακούς, Κυβερνητικούς και Μη Κυβερνητικούς:

- **Παγκόσμιοι** είναι οι Οργανισμοί που δέχονται τη συμμετοχή όλων

των κρατών, π.χ. ΟΗΕ και όλες οι Οργανώσεις του. Περιφερειακοί είναι οι Οργανισμοί που δέχονται τη συμμετοχή κρατών που ανήκουν σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιφέρεια π.χ. ΝΑΤΟ.

- Διεθνείς Κυβερνητικοί Οργανισμοί (ΔΚΟ), στους οποίους συμμετέχουν κράτη -μέλη, π.χ. ΟΗΕ, ΝΑΤΟ, ΟΑΣΕ κ.ά. και Διεθνείς Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ), στις οποίες συμμετέχουν ομάδες πολιτών και οι οποίες λειτουργούν ανεξάρτητα από τις κυβερνήσεις των κρατών, π.χ. Διεθνής Ερυθρός Σταυρός, Διεθνής Αμνηστία, Greenpeace κ.ά.

φωτ. 14.2 Φαντάσου ότι δεν υπάρχουν κράτη. Δεν είναι δύσκολο να το κάνεις.

Κανείς λόγος για να σκοτώνεις ή να πεθαίνεις...

Φαντάσου όλους τους ανθρώπους να ζουν μια ζωή μέσα σε ειρήνη...

Φαντάσου ότι δεν υπάρχουν κατεχόμενα.

Αναρωτιέμαι αν μπορείς. Καμία ανάγκη για απληστία ή πείνα. Μια αδελφότητα ανθρώπων.

Φαντάσου όλους τους ανθρώπους να μοιράζονται όλο τον κόσμο...

«Imagine» John Lennon

14.2.2 Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών

Η ίδρυση του ΟΗΕ αποτελεί έκφραση της γενικευμένης φιλειρηνικής τάσης των λαών μετά το Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο.

Η ιδρυτική πράξη του, δηλαδή ο καταστατικός του χάρτης, υπογράφηκε τον Οκτώβριο του 1945 από

52 κράτη. Σήμερα, τα μέλη του ΟΗΕ είναι 192, σχεδόν όλα τα κράτη του σύγχρονου κόσμου και η έδρα του είναι η Ν. Υόρκη. Οι σκοποί του ΟΗΕ είναι:

- να διαφυλάξει τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια,**
- να αναπτύξει ανάμεσα στα έθνη σχέσεις φιλίας με βάση την ισότητα και την αρχή της αυτοδιάθεσης των λαών,**
- να συμβάλει στη διεθνή συνεργασία για τη λύση προβλημάτων οικονομικού, κοινωνικού, πνευματικού, ανθρωπιστικού και περιβαλλοντικού χαρακτήρα, που απασχολούν ολόκληρο το σύγχρονο κόσμο,**
- να ενισχύσει το σεβασμό στα δικαιώματα του ανθρώπου και στις θεμελιώδεις ελευθερίες του (Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου**

που υιοθέτησε η Γενική Συνέλευση το Δεκέμβριο του 1948),

- να συμβάλει με τα όργανα του στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των λαών.

Ο ΟΗΕ διαθέτει έξη κύρια όργανα για να πραγματοποιούν τους σκοπούς του και πλήθος άλλους φορείς και οργανώσεις που συνεργάζονται μαζί του.

Τα κύρια όργανα είναι:

α) Γενική Συνέλευση

Αποτελείται από τους αντιπροσώπους όλων των κρατών μελών του ΟΗΕ. Συνεδριάζει τακτικά μια φορά το χρόνο και συζητά για όλα τα κρίσιμα προβλήματα της ανθρωπότητας, κυρίως για θέματα που έχουν σχέση με την τήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.

β) Συμβούλιο Ασφαλείας

Αποτελείται από 15 μέλη. Τα 5 μέλη από αυτά (ΗΠΑ, Κίνα, Μ. Βρετανία, Γαλλία και Ρωσία) είναι μόνιμα και τα υπόλοιπα 10 εκλέγονται από τη Γενική συνέλευση για θητεία 2 ετών. Οι κύριες αρμοδιότητές του είναι η ειρηνική διευθέτηση των διαφορών και η λήψη σχετικών μέτρων σε περιπτώσεις διατάραξης της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας. Τα μέτρα μπορεί να είναι ειρηνικά, π.χ. διακοπή διπλωματικών σχέσεων, οικονομικός αποκλεισμός ή και στρατιωτικές επιχειρήσεις.

γ) Γενική Γραμματεία

Αποτελείται από το Γενικό Γραμματέα και από τους μόνιμους υπαλλήλους του ΟΗΕ. Ο Γενικός Γραμματέας είναι ο ανώτατος υπάλληλος του ΟΗΕ παρίσταται στις συνεδριάσεις όλων των οργάνων

(εκτός από το Διεθνές Δικαστήριο), συντονίζει τις δραστηριότητες τους και αναλαμβάνει πολιτικές πρωτοβουλίες για την ειρηνική διευθέτηση διεθνών διαφορών, π.χ. το σχέδιο για την επίλυση του Κυπριακού που υπήρξε πρωτοβουλία του Γενικού Γραμματέα Κόφι Ανάν.

δ) Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης
Είναι το μοναδικό κύριο όργανο του ΟΗΕ που εδρεύει στην Ολλανδική πόλη Χάγη και όχι στη Ν. Υόρκη, όπως όλα τα υπόλοιπα. Αποτελείται από 15 δικαστές που εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση και το Συμβούλιο Ασφαλείας. Επιλύει διαφορές μόνο μεταξύ κρατών με την προϋπόθεση ότι αυτό το ζητούν και τα δύο κράτη που καταφεύγουν σε αυτό.

Εκτός από τα παραπάνω κύρια όργανα του ΟΗΕ, συνεργάζονται με

τον οργανισμό άλλοι φορείς και οργανώσεις που αποτελούν όλοι μαζί το Σύστημα του ΟΗΕ, όπως η UNICEF, η UNESCO, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου), η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (WHO), η Διεθνής Τράπεζα, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο κ.ά.

φωτ. 14.3 Επίτευγμα στην ιστορία της UNICEF είναι η υιοθέτηση της Σύμβασης για τα δικαιώματα του Παιδιού από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ. Σήμερα, σχεδόν όλα τα παιδιά του κόσμου ζουν σε χώρες που έχουν επικυρώσει τη σύμβαση αυτή, αν και σε πολλές περιπτώσεις δυστυχώς δεν την εφαρμόζουν. Κύριοι

**στόχοι της οργάνωσης είναι η καταπολέμηση των κύριων αιτιών θανάτου και ασθενειών των παιδιών, και η εκπαίδευση τους.
(www.unicef.org)**

Οι κακές ειδήσεις

12 εκατομμύρια παιδιά κάτω των 5 ετών πεθαίνουν κάθε χρόνο από προλαμβανόμενες ασθένειες

160-180 εκατομμύρια παιδιά πάσχουν από υποσιτισμό

33.000 παιδιά πεθαίνουν κάθε μέρα από τα συνδυασμένα αποτελέσματα της φτώχειας και της περιβαλλοντικής υποβάθμισης

1 εκατομμύριο παιδιά κάθε χρόνο μπαίνουν στην αγορά του σεξ, στην πλειονότητα τους στην Ασία

250 εκατομμύρια παιδιά εργάζονται κάτω από συνθήκες ουσιαστικής δουλείας. Σε 300.000 υπολογίζονται τα παιδιά που βρίσκονται στο στρατό σε εμπόλεμες περιοχές

130 εκατομμ. παιδιά, κυρίως κορίτσια, δεν πηγαίνουν σχολείο

Οι καλές ειδήσεις

Σήμερα. 1 εκατομμύριο περισσότερα παιδιά -από ό,τι πριν από μια δεκαετία- καταφέρνουν να ξεπεράσουν την κρίσιμη ηλικία των 5 ετών. Συνολικά, σε 3 εκατομμύρια σώζονται χάρη στα εμβόλια και άλλες παρεμβάσεις της UNICEF

Η πολιομυελίτιδα τείνει να εξαφανιστεί. Οι θάνατοι από ιλαρά έχουν μειωθεί κατά 85% και

εκείνοι που σχετίζονται με τον νεογνικό τέτανο κατά τα δυο τρίτα

12 εκατομμύρια άνθρωποι αποφεύγουν την πνευματική καθυστέρηση χάρη στην ιωδίωση του αλατιού που καταναλώνουν

Η UNESCO (www.unesco.org), δραστηριοποιείται, στους τομείς της εκπαίδευσης, της επιστήμης και του πολιτισμού. Στα προγράμματα της εντάσσεται η προστασία των παγκόσμιων πολιτιστικών μνημείων. Στο πλαίσιο αυτών των δράσεων, έχει χρηματοδοτήσει προγράμματα για τη διάσωση της Αγίας Σοφίας και της πόλης της Βενετίας. Επίσης κατήγγειλε τις καταστροφές πολιτιστικών μνημείων από τους βομβαρδισμούς στο Αφγανιστάν, το Ιράκ και τη Σερβία.

✍ Να συζητήσετε στην τάξη τη σημασία της διαφύλαξης της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς.

Human Rights, Refugees and UNHCR

φωτ. 14.4 Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR) (www.unhcr.gr) είναι οργάνωση που λειτουργεί στο πλαίσιο του ΟΗΕ και ασχολείται με την προστασία των προσφύγων διεθνώς.

ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΝΤΟΛΗ ΤΗΣ ΥΠΑΤΗΣ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑΣ -ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

Περιοχή	Πρό- σφυγες	Αιτού- ντες άσυλο	Επαναπα- τρισμένοι πρόσφυγες	ΕΕΧ και Άλλοι*	Σύνολο 1η Ιαν. 2002
Ασία	5.770.300	33.100	49.200	2.968.000	8.820.700
Αφρική	3.305.100	107.200	266.800	494.500	4.173.500
Ευρώ- πη	2.227.900	335.400	146.500	2.145.600	4.855.400
Βόρεια Αμερι- κή	645.100	441.700	-	-	1.086.800

Περιοχή	Πρό-σφυγες	Αιτού-ντες άσυλο	Επαναπα-τρισμένοι πρόσφυγες	ΕΕΧ και Άλλοι*	Σύνολο 1η Ιαν. 2002
Λατινική Αμερική και Καραϊβική	37.400	7.900	200	720.000	765.400
Ωκεανία	65.400	15.600	-	300	
ΣΥΝΟΛΟ		940.800	462.700	6.328.400	19.783.100

πίνακας 14.1 πηγή: Ύπατη αρμοστέία του ΟΗΕ

Βασικές έννοιες μαθήματος

14.2.3 Οργανισμός Βορειοατλαντικού Συμφώνου (ΝΑΤΟ)

Κατά τη διάρκεια του «ψυχρού πολέμου»* γεννήθηκαν δύο αμυντικοί Οργανισμοί, με σκοπό τη διαφύλαξη της ειρήνης και της ασφάλειας των μελών τους: Το ΝΑΤΟ, που ιδρύεται από τις ΗΠΑ, τον Καναδά και χώρες της Δυτικής Ευρώπης και το Σύμφωνο της Βαρσοβίας, στο οποίο συμμετείχαν οι χώρες της «Ανατολικής Ευρώπης».

* **Ψυχρός πόλεμος:** Οι ανταγωνιστικές σχέσεις, σε επίπεδο διπλωματικό και εξοπλιστικό, μεταξύ ΗΠΑ και πρώην Σοβιετικής Ένωσης και των συμμάχων τους, που διήρκεσε από το 1950 μέχρι και το τέλος της δεκαετίας το '80.

Ενώ σήμερα το Σύμφωνο της Βαρσοβίας διαλύθηκε, με την κατάρρευση των καθεστώτων της Ανατολικής Ευρώπης τη δεκαετία του '90, το ΝΑΤΟ παρέμεινε και σε αυτό προσχώρησαν και ορισμένες από τις πρώην ανατολικές χώρες.

Το ΝΑΤΟ, για την επίτευξη των σκοπών του, χρησιμοποιεί στρατιωτικά και πολιτικά μέσα (πολιτικό και στρατιωτικό σκέλος). Για να αναλάβει νόμιμη δράση το ΝΑΤΟ πρέπει αυτό να αποφασιστεί από το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ, π.χ. η εισβολή των δυνάμεων του ΝΑΤΟ στο Ιράκ το 1991 στον πόλεμο του Κόλπου. Τα τελευταία όμως χρόνια, γίνονται προσπάθειες για αυτόνομη λειτουργία του ΝΑΤΟ, παράλληλα και υπεράνω του ΟΗΕ.

**φωτ. 14.5 Δυνάμεις
τον ΝΑΤΟ. Στις 17
Αυγούστου 1974 η
Ελλάδα αποσύρθηκε**

**από το στρατιωτικό σκέλος του
ΝΑΤΟ, διαμαρτυρόμενη για την
αδυναμία του ΝΑΤΟ να εμποδίσει
την τουρκική επίθεση στην Κύπρο,
πράξη που αντιβαίνει τον καταστα-
τικό χάρτη της οργάνωσης. Οι
σχέσεις στρατιωτικής συνεργασίας
αποκαταστάθηκαν τον Ιούλιο του
1980. (www.nato.int).**

14.2.4 Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ)

**Ο ΟΑΣΕ αποτελεί το μοναδικό βήμα
σε πανευρωπαϊκό επίπεδο για την
αντιμετώπιση θεμάτων ασφάλειας,
συνεργασίας και ανθρωπίνων δι-**

καιωμάτων. Στον ΟΑΣΕ, εκτός από όλα τα ευρωπαϊκά κράτη, συμμετέχουν οι ΗΠΑ και ο Καναδάς. Επιδιώξεις του είναι ο χειρισμός κρίσεων, η αποτροπή συγκρούσεων και η ειρηνική επίλυση των διαφορών.

φωτ. 14.6. Ειρηνευτικές δυνάμεις. Η Ελλάδα, το 1998, βοήθησε το έργο του ΟΑΣΕ στην μεταπολεμική Βοσνία, στέλνοντας 11 παρατηρητές, για τη στελέχωση των αποστολών του Οργανισμού στην περιοχή. Η ελληνική ειρηνευτική δύναμη στη Βοσνία βοήθησε επίσης αποτελεσματικά, στην επιτυχή διεξαγωγή των πρώτων εκλογών, μετά τη λήξη του εμφυλίου πολέμου.

14.2.5 Άλλοι Διεθνείς Οργανισμοί - Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ)

Το Συμβούλιο της Ευρώπης

Το Συμβούλιο της Ευρώπης εδρεύει στο Στρασβούργο. Δημιουργήθηκε το 1949 και τα μέλη του ξεπερνούν σήμερα τα 40. Δραστηριοποιείται στους τομείς της κοινωνικής ασφάλισης, της δημόσιας υγείας, της προστασίας των δικαιωμάτων των εργαζομένων και κυρίως στην κατοχύρωση των δικαιωμάτων του ανθρώπου, που αποτελεί και το κύριο επίτευγμα του οργανισμού, με την υπογραφή στη Ρώμη της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Θεμελιωδών Ελευθεριών το 1950. Η προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων εξασφαλίζεται από τη λειτουργία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου

των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, που λειτουργεί στο Στρασβούργο και ιδρύθηκε για να εξασφαλίσει την τήρηση της Συνθήκης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.

Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις

Οι ΜΚΟ είναι οργανώσεις που δραστηριοποιούνται σε εθνικό και κυρίως διεθνές επίπεδο και έχουν σκοπούς ανθρωπιστικούς (Διεθνής Ερυθρός Σταυρός, Γιατροί χωρίς Σύνορα, Γιατροί του κόσμου κ.ά.), περιβαλλοντικούς (Greenpeace, WWF κ.ά.), προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων (Διεθνής Αμνηστία) κ.ά.

Ονομάζονται Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις γιατί έχουν δημιουργηθεί από ενώσεις πολιτών και όχι από Κυβερνήσεις κρατών. Άλλες ΜΚΟ συνεργάζονται με το κράτος

και άλλες είναι ανεξάρτητες, ώστε να έχουν τη δυνατότητα να καταγγέλλουν τις κυβερνητικές πολιτικές, όταν αυτές έρχονται σε αντίθεση με τους σκοπούς τους. Αποτελούν σήμερα την πιο ουσιαστική μορφή συνεργασίας των πολιτών σε θέματα αλληλεγγύης του αναπτυγμένου κόσμου προς τις αναπτυσσόμενες χώρες και συνεργάζονται με τις Οργανώσεις του ΟΗΕ.

φωτ. 14.7 Γ.Σ τον ΟΗΕ.

Στις 28/6/1998 η Τιτίνα Λοϊζίδου, Κύπρια πολί-

της, προσέφυγε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που εδρεύει στο Στρασβούργο, κατά του Τουρκικού κράτους, το οποίο μετά την εισβολή και κατοχή της Βόρειας Κύπρου, της στέρησε το δικαίωμα να διαχειρίζεται

την περιουσία της. Το δικαστήριο τη δικαίωσε, επιδικάζοντας της αποζημίωση 900.000 δολαρίων (www.echr.coe.int).

Διεθνής αμνηστία

φωτ 14.8 Από τις πιο γνωστές ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στην καταπάτηση των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων είναι η Διεθνής Αμνηστία, με γραφεία και στην Ελλάδα.

✍ Μπορείτε να επισκεφτείτε τις ιστοσελίδες της (www.amnesty.gr) και να ενημερώσετε την τάξη. Μπορείτε επίσης να εγγραφείτε μέλη της και να στείλετε εργασίες σας για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στο εκπαιδευτικό περιοδικό που εκδίδει.

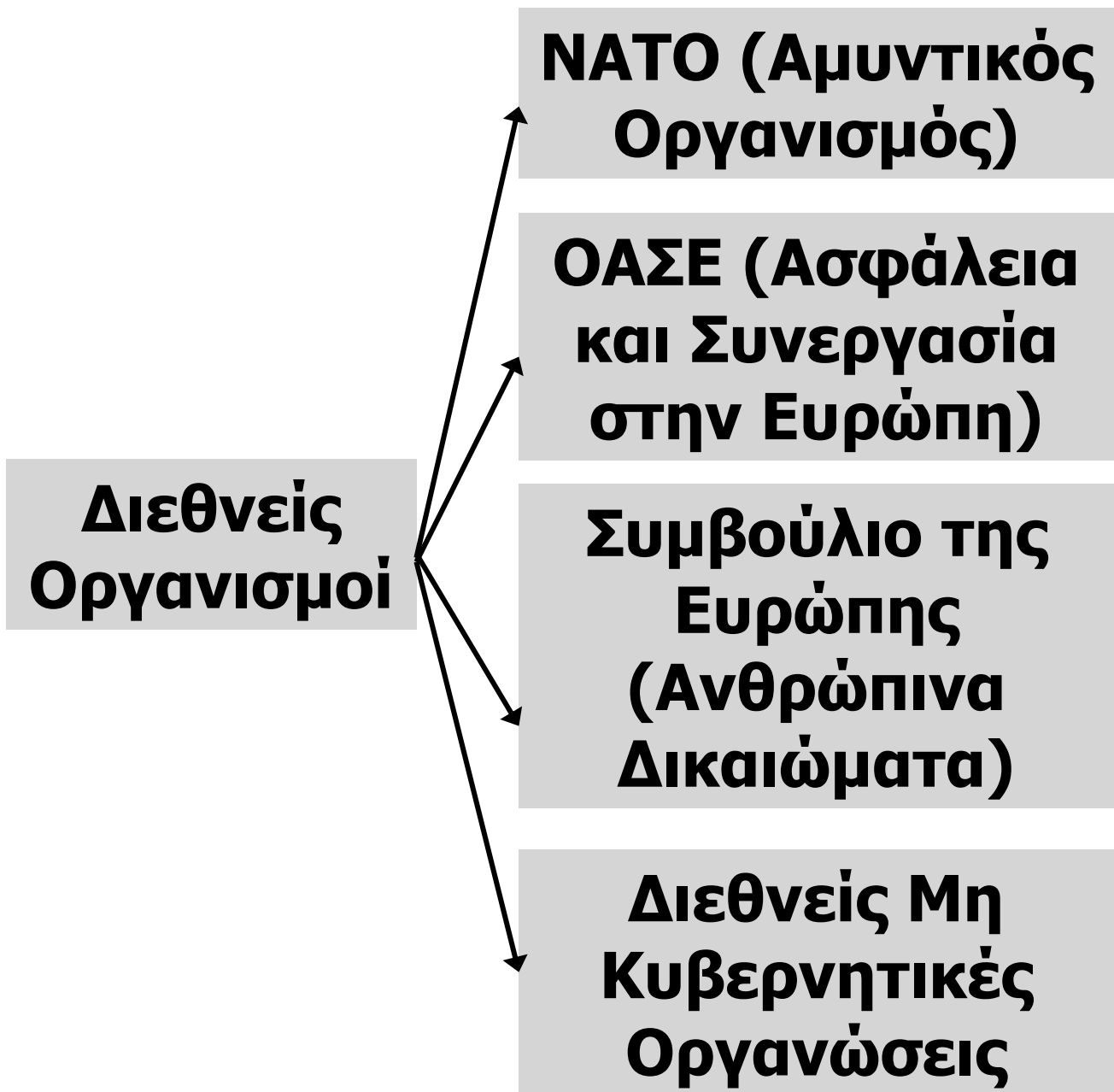

Ένα μεγάλο πλήθος περιμένει κάθε φορά την ομάδα μας

φωτ.14.9 Γιατροί Χωρίς Σύνορα, Γιατροί τον Κόσμου. Οι Γιατροί χωρίς σύνορα προσφέρουν τη βοήθεια τους α) Σε πληθυσμούς που βρίσκονται σε εμπόλεμη κατάσταση, β) Στα θύματα που προκαλούνται είτε από φυσικούς είτε από ανθρωπίνους παράγοντες, γ) σε όσους υποφέρουν από εξεγέρσεις χωρίς καμιά φυλετική, θρησκευτική ή πολιτική διάκριση. Περισσότεροι από 450 εθελοντές έλληνες γιατροί και νοσηλευτές συμμετέχουν σε

προγράμματα στην Αρμενία, Παλαιστίνη, Αιθιοπία, Ζάμπια και σε άλλες περιοχές του πλανήτη. Οι Γιατροί του Κόσμου, εκτός από τα Διεθνή Προγράμματα Βοήθειας σε εμπόλεμες χώρες, δημιούργησαν στην Ελλάδα το Ανοικτό Πολυϊατρείο που προσφέρει περίθαλψη σε ανασφάλιστους και μετανάστες. Οργανώνουν επίσης προγράμματα στέγασης και τροφής σε καταυλισμούς.

Βασικές έννοιες μαθήματος

14.3 Ανθρώπινα Δικαιώματα

Ένας από τους βασικούς λόγους που επέβαλε , μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, τη διεθνή συνεργασία, μέσω των Διεθνών Οργανισμών,

υπήρξε η προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων (Κεφ.14.1). Η διεθνής τραγική εμπειρία του ναζισμού οδήγησε στην πρώτη Διεθνή αναγνώριση τους, με την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ, στις 10 Δεκεμβρίου του 1948.

Με την Οικουμενική Διακήρυξη η διεθνής κοινότητα κατοχυρώνει και εγγυάται την προστασία του δικαιώματος όλων των ανθρώπων στη ζωή και την αξιοπρέπεια. Απαγορεύονται τα βασανιστήρια, η απάνθρωπη και ταπεινωτική μεταχείριση, κάθε εμπόδιο στην ελευθερία της σκέψης, έκφρασης, θρησκευτικής πίστης, πολιτικής επιλογής και συμμετοχής στην πολιτική ζωή. Απαγορεύεται επίσης η άνιση αντιμετώπιση ατόμων

και ομάδων εξαιτίας των πεπιοθήσεων, του φύλου, της φυλής, της θρησκείας, της γλώσσας ή της αναπηρίας. Με αυτόν τον τρόπο, τα ατομικά, κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματα του ανθρώπου αποκτούν ενιαίο και οικουμενικό χαρακτήρα.

Δεκάδες άλλες διεθνείς συμφωνίες για τα ανθρώπινα δικαιώματα υπογράφονται από τα Ηνωμένα Έθνη μέχρι σήμερα, οι οποίες: καταργούν τις φυλετικές διακρίσεις (1965), τα βασανιστήρια και τις ταπεινωτικές ποινές (1984), απαγορεύουν τη γενοκτονία* (1968),

*** Γενοκτονία: η εξόντωση φυλής ή έθνους (π.χ. ο ΟΗΕ έχει χαρακτηρίσει ως γενοκτονίες αυτές των Ποντίων και των Αρμένιων από τους Τούρκους και των Εβραίων από τους Ναζί).**

τις διακρίσεις κατά των γυναικών (1979), ορίζουν ως **απαράγραπτα**** τα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας (1968) και κατοχυρώνουν τα δικαιώματα του παιδιού (1989). Τις συμφωνίες αυτές επικυρώνουν (δέχονται) τα περισσότερα κράτη διεθνώς και αναλαμβάνουν με αυτόν τον τρόπο την υποχρέωση να τις εφαρμόζουν.

****Απαράγραπτα εγκλήματα:** Τα εγκλήματα που συνεχίζουν να διώκονται, ανεξάρτητα από την πάροδο του χρόνου. Τα εγκλήματα π.χ. του ναζισμού συνεχίζουν να διώκονται και απαιτούνται αποζημιώσεις από το Γερμανικό κράτος.

φωτ. 14.10. Η Κιμ Φουκ έγινε το παγκόσμιο σύμβολο της φρίκης τον πόλεμου το 1972, όταν έτρεχε

ουρλιάζοντας για να ξεφύγει από τις βόμβες ναπάλμ που κατέστρεφαν το χωριό της στο Βιετνάμ. Τα δικαιώματα του ατόμου είναι σήμερα οικουμενικά. Αυτό δε σημαίνει ότι γίνονται και σεβαστά. Τα περισσότερα κράτη έχουν αναγνωρίσει τα δικαιώματα του ατόμου, αλλά χιλιάδες παραβιάσεις γίνονται καθημερινά διεθνώς.

✍️ Να συλλέξετε από τον τύπο στοιχεία τέτοιων παραβιάσεων και να τα παρουσιάσετε στην τάξη.

ΝΕΟΤΗΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

φωτ.14.11 Ο Διεθνής Ερυθρός Σταυρός (www.icrc.org) δεν αποτελεί Διεθνή, αλλά ελβετική Οργάνωση, στην οποία έχει ανατεθεί από τα κράτη διεθνές ανθρωπιστικό έργο (Σύμβαση Γενεύης 1949). Σήμερα έχει 9000 αντιπροσώπους στα πεδία των μαχών, στην προσπάθεια εφαρμογής των κανόνων του Διεθνούς Ανθρωπιστικού Δικαίου.

✍ Να αναζητήσετε ανάλογες αρχές «εξανθρωπισμού του πολέμου» στην αρχαία Ελλάδα (εκεχειρία, δίκη Αργινουσών το 406 π.Χ και καταδίκη Αθηναίων για μη περισυλλογή ναυαγών). Πόσο οι κανόνες αυτοί δέσμευαν και δεσμεύουν τους αντιπάλους;

Στις Διεθνείς Συμβάσεις και συμφωνίες των κρατών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα ανήκει και το Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο (ΔΑΔ), το οποίο εφαρμόζεται από τη Διεθνή Επιτροπή Ερυθρού Σταυρού και έχει υπογραφεί από όλα σχεδόν τα κράτη. Εφαρμόζεται στις περιπτώσεις κηρυγμένου πολέμου (π.χ. Β΄ Παγκόσμιος), ένοπλης σύρραξης (π.χ. ΝΑΤΟ-Γιουγκοσλαβία) ή κατοχής εδάφους (π.χ. Ιράκ, Κύπρος, Παλαιστίνη). Οι κανόνες του Διεθνούς Ανθρωπιστικού Δικαίου επιδιώκουν σε αυτές τις περιπτώσεις:

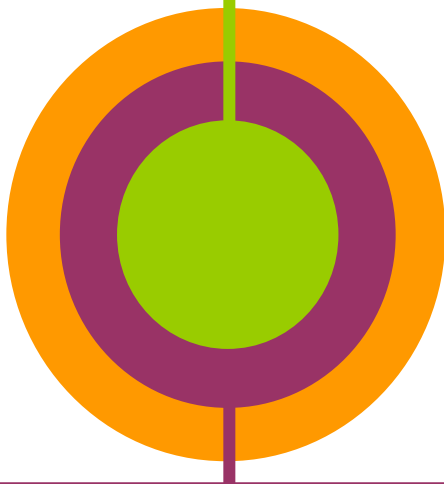
- να διακρίνουν και να προστατεύσουν πρόσωπα που δε συμμετέχουν στις εχθροπραξίες (άμαχοι, ασθενείς, αιχμάλωτοι) και
- να περιορίσουν τα μέσα και τις μεθόδους πολέμου, απαγορεύοντας

π.χ. τα χημικά ή βιολογικά όπλα, τη λιμοκτονία και επιβάλλοντας αντίστοιχα τις αρχές του σεβασμού της ζωής και της αξιοπρέπειας των αιχμαλώτων, την περίθαλψη τραυματιών κ.ά.

Εκτός από τη διεθνή προστασία, τα ανθρώπινα δικαιώματα διακηρύσσονται και προστατεύονται από ομάδες κρατών: Ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2000), ο αντίστοιχος χάρτης των Αφρικανικών κρατών (1981) και η Αμερικανική Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (1978) αποτελούν τέτοια παραδείγματα. Με αυτόν τον τρόπο η αναγνώριση και προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων διεθνώς πραγματοποιείται με βάση τον ακόλουθο πίνακα:

Προστασία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

**Εθνική Προστασία:
Σύνταγμα, Νόμοι, Δικαστήρια**

**Διεθνής
Προστασία:
Οικουμενική
Διακήρυξη,
Δικαστήριο
ΑΔ, Κυρώ-
σεις ΟΗΕ**

**Ευρωπαϊκή
Προστασία:
Σύνταγμα, Νόμοι,
Ευρωπαϊκό
Δικαστήριο**

**φωτ. 14.12 Καταυλι-
σμός προσφύγων της
Ύπατης Αρμοστείας
του ΟΗΕ για τους
πρόσφυγες «Εμείς οι**

λαοί των Ηνωμένων Εθνών αποφασισμένοι να σώσουμε τις ερχόμενες γενεές από τη μάστιγα του πολέμου, που δύο φορές στα χρόνια μας έφερε στην ανθρωπότητα ανείπωτη θλίψη, Διακηρύσσουμε....» Με αυτή τη φράση ξεκινά ο ιδρυτικός Χάρτης του ΟΗΕ. Η ειρήνη συνεχίζει να αποτελεί ευχή και είναι δύσκολο να κατοχυρωθεί ως ανθρώπινο δικαίωμα διεθνώς, παρότι από αυτήν εξαρτώνται στο σύνολο τους τα ανθρώπινα δικαιώματα.

φωτ. 14.13 «Παραλία μόνο για λευκούς» αναφέρει η κόκκινη ταμπέλα πίσω από το συρματοπλέγμα στη Ν. Αφρική, στη διάρκεια των φυλετικών διακρίσεων. Για περισσότερα από 40 χρόνια η λευκή μειονότητα των κατοίκων της

N. Αφρικής υποχρέωνε την έγχρωμη πλειοψηφία των κατοίκων να ζει και να εργάζεται σε χωριστά μέρη (απαρτχάιντ). Τα Ηνωμένα Έθνη αγωνίστηκαν για την κατάργηση των φυλετικών διακρίσεων στη χώρα, με αποκλεισμό της Ν. Αφρικής από τον ΟΗΕ, τους Ολυμπιακούς Αγώνες και άλλες διεθνείς συναντήσεις. Το καθεστώς αυτό κατέρρευσε το 1990.

Η αναγνώριση των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων δε σημαίνει ότι αυτά γίνονται σεβαστά και στην πράξη. Δεκάδες είναι καθημερινά οι παραβιάσεις τους ακόμα και στα κράτη που έχουν επικυρώσει τις παραπάνω διακηρύξεις και συμβάσεις. Στις περιπτώσεις ατομικών παραβιάσεων, τα άτομα έχουν το δικαίωμα:

- να καταγγείλουν τις παραβιάσεις στους Διαμεσολαβητές-Συνηγόρους (Εθνικό, Ευρωπαϊό, Διεθνή) ή
- να προσφύγουν στα Δικαστήρια (εθνικά, Ευρωπαϊκό ή Διεθνή). Διεθνές Δικαστήριο το οποίο εκδικάζει τέτοιες παραβιάσεις είναι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, με έδρα το Στρασβούργο, το οποίο ανήκει στο Συμβούλιο της Ευρώπης. Στο δικαστήριο μπορούν να προσφύγουν για παραβιάσεις άτομα κατά κρατών τα οποία έχουν επικυρώσει την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Σε περίπτωση μαζικών και συνεχών παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ο ΟΗΕ μπορεί να επιβάλλει διεθνείς κυρώσεις.

Παραδείγματα τέτοιων κυρώσεων είναι ο αποκλεισμός από τον ΟΗΕ

και τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Ν. Αφρικής μέχρι την κατάργηση του φυλετικού διαχωρισμού (απαρτχάιντ) το 1990, ο αποκλεισμός (εμπάργκο) της πρώην Γιουγκοσλαβίας το 1991 κ.ά.

Εκτός όμως από τη διεθνή νομοθεσία και προστασία, ο σεβασμός των ατομικών δικαιωμάτων, προϋποθέτει ενεργούς πολίτες που διεκδικούν και υπερασπίζονται το δημοκρατικό πολίτευμα, εφόσον αυτό αποτελεί τη βασική εγγύηση του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Υλικό για παραβιάσεις θα βρείτε και στις ιστοσελίδες του Ελληνικού Παρατηρητηρίου των Συμφωνιών του Ελσίνκι (www.greekhelsinki.gr), του Ιδρύματος Μαραγκοπούλου (www.mfs.gr) και της Εθνικής

**Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (από www.dsanet.gr).
Φόρμα για καταγγελία παραβιάσεων στο Δικαστήριο Ανθρώπινων Δικαιωμάτων θα βρείτε στο www.echr.coe.int**

φωτ. 14.14 11 Σεπτεμβρίου 2001. Η τραγική επίθεση στους δίδυμους πύργους στη Ν. Υόρκη, σηματοδοτεί την έναρξη νέων κύκλων διεθνών επεμβάσεων για την πάταξη της διεθνούς τρομοκρατίας, αλλά και παράλληλα οδηγεί σε νέες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Βασικές έννοιες μαθήματος

Οικουμενική Διακήρυξη Ανθρώπινων Δικαιωμάτων (ΟΗΕ)

- Κατοχύρωση αξιοπρέπειας Ατόμου
- Διεθνείς Κυρώσεις σε περίπτωση παραβιάσεων

14.4 Η θέση της Ελλάδας στον κόσμο

Ο ρόλος ενός κράτους στον διεθνή χώρο καθορίζεται από την γεωγραφική, δημογραφική*, πολιτική και

* **Δημογραφικός:** αυτός που αφορά τον πληθυσμό (δῆμος = λαός, πληθυσμός + γράφω).

οικονομική θέση του, στην παγκόσμια κατάταξη των διακοσίων περίπου κρατών του πλανήτη. Από την άποψη αυτή, η Ελλάδα είναι μια χώρα με σχετικά μικρή έκταση και πληθυσμό, που βρίσκεται στο σημαντικό για τα διεθνή δεδομένα Νοτιοανατολικό άκρο της Ευρώπης. Συγχρόνως, η Ελλάδα σήμερα, μετά τα τριάντα χρόνια (1974-2004) της Ελληνικής Δημοκρατίας και τα 25 χρόνια συμμετοχής της στη ΕΕ, αποτελεί ένα κράτος με σταθερότητα τόσο στους δημοκρατικούς θεσμούς, όσο και στην οικονομική της ανάπτυξη (μεταξύ 25ης και 29ης θέσης στην παγκόσμια οικονομική κατάταξη). Εξάλλου, στο διεθνή χώρο η Ελλάδα συμμετέχει ως ιδρυτικό μέλος στον ΟΗΕ και σε όλους σχεδόν τους Διεθνείς Οργανισμούς που λειτουργούν είτε στο πλαίσιο

του ΟΗΕ (Ουνέσκο, Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, Συμβούλιο Ευρώπης), είτε ανεξάρτητα από τον ΟΗΕ (ΝΑΤΟ, ΟΟΣΑ, ΟΑΣΕ).

Ως μέλος εξάλλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμμετέχει ενεργά στις διεθνείς ανθρωπιστικές, οικονομικές, και πολιτικές πρωτοβουλίες της Ένωσης, διαδραματίζοντας ένα σταθερά σημαντικό διεθνή ρόλο. Με αυτά τα δεδομένα, η Ελλάδα αποκτά ένα σημαντικό ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη, την εδραίωση των δημοκρατικών θεσμών και την προστασία του περιβάλλοντος και των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου.

φωτ. 14.15 Κέρκυρα.

**Τα Ελληνικά νησιά
και οι αρχαιότητες**

**αποτελούν πόλο έλξης χιλιάδων
τουριστών ετησίως.**

**Το 9% του Ακαθάριστου Εγχώριου
Προϊόντος (ΑΕΠ) της Ελλάδας, προ-
έρχεται από τη γεωργία. Το 22%
από τη βιομηχανία .Ήδη, η Ελλάδα,
με παράδοση στην τσιμεντοβιομη-
χανία και τη βιομηχανία τροφίμων,
εισέρχεται στην παραγωγή
τεχνολογίας και τηλεπικοινωνιών.
Το 70% του ΑΕΠ προέρχεται από
τις υπηρεσίες. Σημαντικό μέρος του
εθνικού πλούτου εξάλλου, προέρχε-
ται από τη ναυτιλία και τον τουρι-
σμό. Στους τομείς αυτούς η χώρα
μας κατέχει την 3η και 15η θέση
παγκόσμια.**

**✍ Να ενημερωθείτε για τη διεθνή
θέση της χώρας μας στους δύο**

αυτούς τομείς από τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (www.not.gr) και το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας (www.egonvye.gr).

φωτ. 14.16 Οι ελληνικής καταγωγής πολίτες του κόσμου (βλ. κεφ. 7.2), κάτοικοι περισσότερων από 140 νέων πατρι-

δων, προέρχονται από τα κύματα ελλήνων μεταναστών του προηγούμενου αιώνα, όταν η Ελλάδα αποτελούσε χώρα εξαγωγής εργατικού δυναμικού. Αυτός ο ελληνισμός της διασποράς, οι απόδημοι και οι ομογενείς**, αποτελούν γέφυρες

** Απόδημοι, Ομογενείς: Οι ξενιτεμένοι (απόδημοι) Έλληνες.

Ομογενείς=ομοεθνείς, δηλαδή αυτοί που ανήκουν στο ίδιο γένος, έθνος.

διαπολιτισμικής συνεργασίας. Σε 3.500.000 ανέρχεται ο απόδημος Ελληνισμός στην Αμερική, σε 1.300.000 στην Ευρώπη, 700.000 στην Αυστραλία και 200.000 στην Ασία και την Αφρική. Μπορείτε να ενημερωθείτε για τους Έλληνες της Διασποράς από τη Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού (www.ggae.gr). Σήμερα η Ελλάδα από χώρα εξαγωγής μεταναστών είναι χώρα υποδοχής μεταναστών. Να συζητήσετε στην τάξη τις υποχρεώσεις που γεννά ο νέος αυτός ρόλος.

πίνακας 14.2 Οι γείτονες χώρες που περιλαμβάνονται στο ΣΟΑΒ. Με την ιδιότητα της ως κράτους-μέλους της ΕΕ και του ΟΟΣΑ, η Ελλάδα διαθέτει το 0,20% του ετήσιου Ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της σε διεθνή αναπτυξιακή βοήθεια. Στο πλαίσιο αυτό, η Ελλάδα έχει καταρτίσει 5ετές Σχέδιο για την Οικονομική Ανασυγκρότηση των Βαλκανίων (ΣΟΑΒ 2002-2007), το οποίο προβλέπει χρηματοδότηση δράσεων για την

προώθηση παραγωγικών επενδύσεων και την ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών και του κράτους δικαίου στις βαλκανικές χώρες.

✍️ Να συζητήσετε στην τάξη πόσο σημαντικές είναι οι οικονομικές και πολιτικές σχέσεις της Ελλάδας με τις βαλκανικές γείτονες χώρες.

φωτ. 14.17 Το σήμα της Ολυμπιακής Εκεχειρίας. Ο πολιτισμός αποτελεί έναν χώρο στον οποίο η Ελλάδα έχει μία σημαντική παγκόσμια παρουσία. Η γλώσσα, το θέατρο, η ποίηση, η μουσική, ο χορός, η φιλοσοφία, τα μνημεία τέχνης και αρχιτεκτονικής, οι Ολυμπιακοί Αγώνες και η Ολυμπιακή εκεχειρία αποτελούν στοιχεία διεθνούς προβολής της χώρας.

 Να συζητήσετε στην τάξη τρόπους καλλιέργειας αυτής της πλούσιας παράδοσης, στο πλαίσιο της τοπικής σας κοινωνίας.

Βασικές έννοιες μαθήματος

Διεθνής Θέση Ελλάδας

- Συμμετοχή στους διεθνείς Οργανισμούς και την ΕΕ
- Χρηματοδότηση διεθνούς αναπτυξιακής βοήθειας

Εργασίες-δραστηριότητες

1. Σε ομάδες των 5-6 ατόμων να συγκεντρώσετε υλικό από τον τύπο και το διαδίκτυο για καθέναν από τους λόγους που έκαναν αναγκαία τη Διεθνή συνεργασία (ειρήνη, παγκοσμιοποίηση οικονομίας,

έρευνας και τεχνολογίας, ανισότητες, ανθρώπινα δικαιώματα και περιβάλλον).

2. Να επικοινωνήσετε με την Unicef ή να επισκεφτείτε την ιστοσελίδα της (www.unicef.org) και να ενημερωθείτε για τον τρόπο που εξασφαλίζει τους πόρους της η Οργάνωση. Να συζητήσετε τη σκοπιμότητα της συμμετοχής σας στα προγράμματά της.

3. Το 1989 ο ΟΗΕ ψήφισε τη Διεθνή Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού. Με βάση τη Σύμβαση, όλα τα παιδιά έχουν το δικαίωμα στη μόρφωση, την τροφή, την υγιεινή διαβίωση, την ασφάλεια και την προστασία. Γιατί τα παιδιά έχουν ανάγκη από μεγαλύτερη διασφάλιση των δικαιωμάτων τους; Να συγκεντρώσετε από τον τύπο παραδείγματα παραβιάσεων.

Να μετατρέψετε σχόλια του τύπου σε σενάριο και να το παρουσιάσετε δραματοποιημένο ομαδικά στην τάξη.

4. πηγή Α: «Καθένας μας είναι υπεύθυνος για κάθε τι και για κάθε ανθρώπινο ον» Ντοστογιέφσκι

πηγή Β: «Τα Ανθρώπινα Δικαιώματα ξεκινούν από μικρά και κοντινά μέρη, τόσο μικρά και κοντινά που δε φαίνονται στο χάρτη» Ελεανώρ Ρούσβελτ

α. Να δώσετε παραδείγματα για την ευθύνη μας σε προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι άλλοι. Τι μπορείτε να κάνετε για να προωθήσετε και να προασπίσετε τα ανθρώπινα δικαιώματα;

β. Να δώσετε παραδείγματα από «μικρά κοντινά μέρη» όπου ξεκινούν τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.

5. Να αναζητήσετε την Οικουμενική Διακήρυξη Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και να την αναρτήσετε στο σχολείο. Να επιλέξετε ένα από τα άρθρα της Διακήρυξης και να συγκεντρώσετε από τον τύπο υλικό για παραβιάσεις του διεθνώς.

**6. «Ο καθένας έχει δικαίωμα ελευθερίας γνώμης και έκφρασης...»
άρθρο 19 Οικουμενικής Διακήρυξης του ΟΗΕ.**

Πρέπει να υπάρχει ελευθερία λόγου; Στην απάντησή σας να αναφερθείτε σε εθνικά και διεθνή παραδείγματα παραβίασης του σχετικού δικαιώματος.

7. Να κάνετε μικρή έρευνα για τις οικονομικές δραστηριότητες και για τα αναπτυξιακά έργα (π.χ www.metro.gr, www.venizelosairport.gr, www.attikiodos.gr) που

αναπτύσσονται στην τοπική σας κοινότητα και να την παρουσιάσετε στην τάξη. Να συνδέσετε την έρευνά σας με το μάθημα του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού.

Κριτήριο αυτοαξιολόγησης του μαθητή

A. Τελειώνοντας τη μελέτη και συζήτηση του κεφαλαίου και εφόσον κατανόησες τις καινούργιες έννοιες, θα πρέπει να μπορείς να απαντήσεις σύντομα τις παρακάτω ερωτήσεις. Σε όποιες συναντάς δυσκολία, συμβουλέψου και πάλι το αντίστοιχο μάθημά σου:

1. Να αναφέρεις δύο λόγους για τους οποίους κρίνεται ότι είναι αναγκαία σήμερα η διεθνής συνεργασία και να τους υποστηρίξεις με παραδείγματα.

2. Ποιο χώρο ονομάζουμε διεθνή;

3. Σε ποιες κατηγορίες διακρίνονται οι διεθνείς οργανισμοί;
4. Πότε τοποθετείται ιστορικά η γέννηση του Ο.Η.Ε. και ποιοι είναι οι σκοποί για τους οποίους δημιουργήθηκε;
5. Πάνω σε ποιους σκοπούς δραστηριοποιούνται σήμερα οι ΜΚΟ;
6. Γιατί τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι Οικουμενικά;
7. Τι σημαίνει για ένα κράτος η επικύρωση της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων;
8. Ένα κράτος παραβιάζει το δικαίωμα των γυναικών στην ισότητα, απαγορεύοντας στις γυναίκες να ασκούν συγκεκριμένα επαγγέλματα, αν και έχει επικυρώσει τη Διεθνή Διακήρυξη Ανθρώπινων Δικαιωμάτων του Ο.Η.Ε. Πού μπορούν να

**προσφύγουν οι γυναικείς
Οργανώσεις;**

**9. Ποιοι παράγοντες ορίζουν το
διεθνή ρόλο της Ελλάδας σήμερα;**

**10. Απόδημοι Ομογενείς της
Διασποράς: Ποια κατηγορία
Ελλήνων δηλώνει ο όρος;**

**Β. Να βάλεις σε κύκλο το γράμμα
που αντιστοιχεί στη σωστή
απάντηση:**

**1. Στο σύστημα του ΟΗΕ δραστη-
ριοποιούνται οργανώσεις όπως:**

α. Η Unicef

β. Οι γιατροί χωρίς σύνορα

γ. Η Greenpeace

**Γ. Συμπλήρωσε τις λέξεις που
εξηγούν τα αρκτικόλεξα:**

Ο.Η.Ε.

Ο _____ Η _____ Ε _____

Μ.Κ.Ο.

Μ _____ Κ _____ Ο _____

Δ. Να γράψεις στο κενό αριστερά της Α΄ Στήλης δεδομένων, το γράμμα των δεδομένων της Β΄ Στήλης που ταιριάζει:

A

- _____ Διεθνής Αμνηστία
- _____ Unesco
- _____ ΟΗΕ
- _____ ΝΑΤΟ
- _____ Unicef

B

- A. Ειρήνη, Ανθρώπινα Δικαιώματα, ανάπτυξη**
 - B. Πολιτικοί, στρατιωτικοί σκοποί**
 - Γ. Επιστήμη-πολιτισμός**
 - Δ. Δικαιώματα παιδιού**
 - Ε. Ανθρώπινα Δικαιώματα**
- Ε. Τώρα, χαρακτήρισε τις παρακάτω προτάσεις σωστές ή λανθασμένες, βάζοντας σε κύκλο το**

αντίστοιχο γράμμα (Σ για τις σωστές και Λ για τις λανθασμένες)

1. Βασικός λόγος που επιβάλλει τη διεθνή συνεργασία είναι η διατήρηση της παγκόσμιας ειρήνης Σ Λ
2. Τα Ανθρώπινα Δικαιώματα προστατεύονται αποκλειστικά από τον ΟΗΕ Σ Λ
3. Ο Ο.Η.Ε μπορεί να επιβάλλει κυρώσεις στα κράτη που παραβιάζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα Σ Λ
4. Η Ελλάδα συμμετέχει στους περισσότερους Διεθνείς Οργανισμούς Σ Λ
5. Η διεθνής θέση ενός κράτους καθορίζεται αποκλειστικά από το μέγεθός του Σ Λ

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΕΝΝΟΙΩΝ-ΟΡΩΝ- ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΩΝ

Α

- Αγωγή Καταναλωτή τ.2ος-σ.67
 Περιβάλλοντος..... τ.4ος-σ.69
 Υγείας τ.4ος-σ.66
- Αθλητισμός τ.2ος-σ.88
- Αλληλεπίδραση
 (ατόμου-κοινωνίας) τ.1ος-σ.37
- Ανεξιθρησκία τ.4ος-σ.43
- Ανισότητα
 (κοινωνική) τ.2ος-σ.59, τ3ος-σ.6
- Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής
 Προσωπικού (ΑΣΕΠ) .. τ.3ος-σ.135
- Αξία (κοινωνική) τ.1ος-σ.87
- Απαράγραπτα
 εγκλήματα τ.5ος-σ.48
- Απαρτχάιντ τ.5ος-σ.55
- Αποκεντρωτικό
 σύστημα τ.3ος-σ.129
- Αρχή Διάκρισης
 Λειτουργιών τ.2ος-σ.159

Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα τ.4ος-σ.41
Άτομα Με Ειδικές
Ανάγκες (ΑΜΕΑ) τ.4ος-σ.19,101
Αττικό Μετρό..... τ.4ος-σ.108
Τραμ τ.1ος-σ.110
Αυτοδιοίκηση τ.3ος-σ.136
Αυτοέλεγχος τ.2ος-σ.41

Β

Βία αθλητική τ.2ος-σ.88-95
Βιομηχανική
επανάσταση τ.1ος-σ.104
Βιώσιμη
ανάπτυξη τ.2ος-σ.78, τ.4ος-σ.69
Βουλή τ.3ος-σ.77-95, τ.3ος-σ.115
Εφήβων τ.3ος-σ.84,85

Γ

Γάμος τ.1ος-σ.138
Γενική Γραμματεία Απόδημου
Ελληνισμού τ.5ος-σ.64

Γενική Γραμματεία	
Νέας Γενιάς	τ.4ος-σ.139
Γενετική ταυτότητα	
(DNA)	τ.4ος-σ.36
Γενοκτονία	τ.5ος-σ.47
Γιατροί του	
κόσμου	τ.2ος-σ.64, τ.5ος-σ.43
Γιατροί χωρίς	
σύνορα	τ.2ος-σ.64, τ.5ος-σ.43

Δ

Δημοκρατία	τ.2ος-σ.140-152
Προεδρευόμενη	τ.2ος-σ.146
Προεδρική	τ.2ος-σ.146
Βασιλευόμενη	τ.2ος-σ.145
Δημόσια επιχείρηση	τ.3ος-σ.135
Δημοτικό διαμέρισμα	τ.3ος-σ.141
Δημοψήφισμα	τ.2ος-σ.148,151
Διαθεματικότητα	τ.1ος-σ.7-14
Διαστρωμάτωση	
κοινωνική	τ.1ος-σ.93
Διαφάνεια	τ.3ος-σ.47,52

Διεθνείς Οργανισμοί	.τ.5ος-σ.20 επ.
Διεθνές Ανθρωπιστικό	
Δίκαιο τ.5ος-σ.51
Διεθνές Δίκαιο τ.5ος-σ.10
Διεθνές Δικαστήριο	
της Χάγης τ.5ος-σ.26
Διεθνή Ανθρώπινα	
Δικαιώματα τ.4ος-σ.21
Διεθνής	
Αμνηστία τ.2ος-σ.52, τ.5ος-σ.42
Διεθνής Ερυθρός	
Σταυρός τ.5ος-σ.50
Δικαιοσύνη τ.2ος-σ.42
Δικαστήρια	... τ.3ος-σ.14, τ.3ος-σ.111
Δικαστική	
λειτουργία τ.3ος-σ.10, 114
Δικαιώματα	
ατομικά τ.4ος-σ.13, 23 επ.
κοινωνικά τ.4ος-σ.14, 53-63
πολιτικά τ.4ος-σ.14, 51-57
Δικτατορία τ.2ος-σ.139

Ε

Εθελοντισμός

..... τ.1ος-σ.48, τ.4ος-σ.139

Εθνικό κράτος τ.2ος-σ.117

Έθνος τ.2ος-σ.115

Εκλογές Βουλευτικές τ.3ος-σ.28

Δημοτικές τ.3ος-σ.28

Ευρωεκλογές τ.3ος-σ.28

Εκλογικές Περιφέρειες τ.3ος-σ.42

Εκλογικό σώμα τ.3ος-σ.26

Μέτρο τ.3ος-σ.38

Σύστημα τ.3ος-σ.36

Εκτελεστική λειτουργία ... τ.3ος-σ.10

Έλεγχος κοινωνικός τ.2ος-σ.41

Εναλλακτική θητεία τ.4ος-σ.28

Επιστολική ψήφος τ.3ος-σ.33

Ευρώ τ.4ος-σ.122

Εκπαιδευτικά Προγράμματα

Ευρωπαϊκά ... τ.4ος-σ.137

Ευρωπαϊκή

Ένωση .. τ.2ος-σ.119, τ.3ος-σ.57

Επιτροπή τ.4ος-σ.97, 114

Οικονομική

Κοινότητα... τ.4ος-σ.96-104

Ευρωπαϊκό

Δικαστήριο τ.2ος-σ.119

Δικαστικό Δίκτυο τ.3ος-σ.110

Κοινοβούλιο τ.4ος-σ.96-119

Συμβούλιο..... τ.4ος-σ.97, 111

Ευρωπαίος

Διαμεσολαβητής τ.4ος-σ.117

Εφημερίδα της

Κυβερνήσεως..... τ.3ος-σ.88, 98

G

Greenpeace ... τ.4ος-σ.67, τ.5ος-σ.40

H

Ηλεκτρονική

Δημοκρατία..... τ.4ος-σ.138

Θ

Θανατική ποινή τ.2ος-σ.38

Θέση κοινωνική τ.1ος-σ.73-80

κατακτημένη/δοτή ...	τ.1ος-σ.73-80
Θεσμοθέτηση	τ.1ος-σ.127
Θεσμοποίηση	τ.1ος-σ.127
Θεσμός	τ.1ος-σ.120 επ.
Τυπικός/άτυπος	τ.1ος-σ.127
Θρησκευτική ελευθερία .	τ.4ος-σ.43

I

Ίδρυμα

Μαραγκοπούλου	τ.4ος-σ.8
Ιθαγένεια	τ.3ος-σ.27
Ισότητα	τ.4ος-σ.24-34
ευκαιριών	τ.4ος-σ.30
φύλων	τ.4ος-σ.26

K

Κανόνες	τ.1ος-σ.87-90,
.....	τ.2ος-σ.36,110
Τυπικοί/άτυποι	τ.1ος-σ.90
Κάστα	τ.1ος-σ.94
Καταναλωτισμός	τ.2ος-σ.67,76

Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων(ΚΕΔΚΕ).....	τ.3ος-σ.126
Κέντρο Ενημέρωσης Για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ)	τ.4ος-σ.74
Κέντρα Απασχόλησης Περίθαλψης Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ)....	τ.1ος-σ.66
Κινήματα κοινωνικά	τ.3ος-σ.48
Κινητικότητα	τ.1ος-σ.98
Κλωνοποίηση	τ.4ος-σ.36
Κοινή γνώμη.....	τ.4ος-σ.45
Κοινωνία	τ.1ος-σ.31-37,109
Παραδοσιακή	τ.1ος-σ.106
πλανητική (πλανητικό χωριό) ...	τ.3ος-σ.60,62
πληροφορίας	τ.3ος-σ.61
πολυπολιτισμική	τ.1ος-σ.51
πλουραλιστική	τ.3ος-σ.48
πολιτική	τ.2ος-σ.107
πολιτών	τ.3ος-σ.44-58
Κοινωνικά προβλήματα ..	τ.2ος-σ.54
Κοινωνικοποίηση	τ.2ος-σ.10
Κόμμα πολιτικό	τ.4ος-σ.44-49

Κράτος..... τ.2ος-σ.25,119
Κοινωνικό τ.2ος-σ.166
Δικαίου τ.2ος-σ.164-166
Κυβέρνηση... τ.3ος-σ.88,103-108,117
Κυκλοφοριακή Αγωγή τ.2ος-σ.83
Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας
(ΚΟΚ) τ.2ος-σ.83

Λ

Λαϊκή Νομοθετική

Πρωτοβουλία τ.2ος-σ.144

Κυριαρχία τ.2ος-σ.160

Λογοκρισία..... τ.4ος-σ.45

Μ

Μεταβολή

(κοινωνική).....τ.1ος-σ.106 επ.

Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.....

.....τ.1ος-σ.32, τ.2ος-σ.67, τ.5ος-σ.39

ΜΜΕ τ.1ος-σ.132, τ.2ος-σ.27,

....τ.2ος-σ.33, τ.2ος-σ.91, τ.2ος-σ.93,

.....τ.2ος-σ.59-62, τ.4ος-σ.47

Μοναρχία τ.2ος-σ.138
Μονογονεϊκή Οικογένεια τ.1ος-σ.140

N

NATO(North Atlantic Organisation) τ.5ος-σ.37

Νομαρχιακή

Αυτοδιοίκηση τ.3ος-σ.145

Νομικά Πρόσωπα..... τ.3ος-σ.133

Νομοθεσία, νόμος τ.2ος-σ.42

Νομοθετική λειτουργία τ.3ος-σ.10,76

O

Οικογένεια..... τ.1ος-σ.138

πυρηνική/εκτετ..... τ.1ος-σ.139

Οικονομική και Νομισματική

Ένωση (ONE)..... τ.4ος-σ.121

**Οικουμενική Διακήρυξη Δικαιωμάτων Ανθρώπου τ.1ος-σ.79,
..... τ.5ος-σ.46, τ.5ος-σ.53**

Ολυμπιακή εκεχειρία τ.5ος-σ.66

**Ομάδες κοινωνικές.....τ.1ος-σ.40 επ.
ευάλωτες...τ.1ος-σ.52, τ.4ος-σ.136**
Ομογενείςτ.2ος-σ.117, τ.5ος-σ.63
**Οργανισμός Απασχόλησης Εργατι-
κού Δυναμικού (ΟΑΕΔ).. τ.1ος-σ.101**
**Οργανισμός για την Ασφάλεια και
τη Συνεργασία στην
Ευρώπη (ΟΑΣΕ)..... τ.5ος-σ.37**
**Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
(ΟΗΕ) τ.2ος-σ.67, τ.5ος-σ.22**
**Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκη-
σης (ΟΤΑΠ)..... τ.3ος-σ.136-138**

Π

Παγκοσμιοποίηση..... τ.1ος-σ.104
Παιδικά Χωριά SOS..... τ.1ος-σ.143
Παραοικονομία τ.2ος-σ.70
**Παραολυμπιακοί
Αγώνες τ.2ος-σ.91**
Παραπληροφόρηση..... τ.2ος-σ.29
Πατριαρχική οικογένεια . τ.1ος-σ.139
Περιφέρεια διοικητική τ.3ος-σ.134

Πόλις.....	τ.2ος-σ.107-114
Πολιτεία	τ.2ος-σ.107-114
Πολίτευμα	τ.2ος-σ.138
Πολιτική.....	τ.2ος-σ.123
Πολίτης.....	τ.2ος-σ.114
ενεργός.....	τ.3ος-σ.49-58
Πολιτισμός	τ.1ος-σ.30
Πολυκομματισμός	τ.3ος-σ.48
Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου	τ.3ος-σ.12
Προεδρικό διάταγμα .	τ.3ος-σ.97,108
Πρόεδρος Δημοκρατίας.....	
.....	τ.2ος-σ.146, τ.2ος-σ.162,
.....	τ.3ος-σ.96-103, τ.3ος-σ.117
Προκατάληψη	τ.2ος-σ.70
Προσηλυτισμός	τ.4ος-σ.43
Προϋπολογισμός	τ.4ος-σ.130
Πρωθυπουργός	τ.3ος-σ.106
Πρωταθλητισμός	τ.2ος-σ.90

P

- Ρατσισμός** τ.1ος-σ.53,56-57,
..... τ.2ος-σ.59
Ρόλος κοινωνικός τ.1ος-σ.80-89

Σ

- Σύγκρουση Ρόλων** τ.1ος-σ.85
Συμβούλιο Ευρώπης..... τ.5ος-σ.39
Συμπεριφορά τ.1ος-σ.36
Συνήγορος του Παιδιού ... τ.4ος-σ.40
 Πολίτη τ.4ος-σ.41
Συνθήκη Μάαστριχτ τ.4ος-σ.89
 Ρώμης..... τ.4ος-σ.88
 Σέγκεν τ.4ος-σ.137
Συνοικιακά Συμβούλια ... τ.3ος-σ.141
Σύνταγμα τ.2ος-σ.153-159
 Ευρωπαϊκό . τ.4ος-σ.90,132

T

- Τάξη κοινωνική**..... τ.1ος-σ.95
Ταύτιση..... τ.2ος-σ.33

Τεχνολογική

Επανάσταση τ.1ος-σ.104
Τύπου ελευθερία τ.4ος-σ.44

Υ

Υγεία τ.4ος-σ.63

**Ύπατη Αρμοστεία ΟΗΕ για τους
πρόσφυγες τ.5ος-σ.31**
Υπογεννητικότητα..... τ.1ος-σ.141
Υποσιτισμός τ.2ος-σ.76-77
**Υπουργείο Εθνικής Παιδείας.....
..... τ.2ος-σ.21,37, τ.4ος-σ.54**
Υφυπουργός..... τ.3ος-σ.108

U

Unesco τ.5ος-σ.30
Unicef τ.2ος-σ.63,64

Φ

Φτώχεια..... τ.2ος-σ.67,81
σχετική-απόλυτη ... τ.2ος-σ.67-71

W

WWF τ.2ος-σ.52, τ.5ος-σ.40

X

Χαρακτηριστικά

ατομικά/ κοινωνικά.... τ.1ος-σ.36

Χώροι Υγιεινής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ)..... τ.3ος-σ.140

Ψ

Ψήφος..... τ.3ος-σ.32

Ψηφοφορία τ.3ος-σ.32

Ψυχρός πόλεμος τ.5ος-σ.35

Ευρετήριο Ηλεκτρονικών Διευθύνσεων που αναφέρονται στο Βιβλίο

1. Γενικοί Αναζητητές

- www.google.com, www.in.gr

2. Δημόσιες και Ανεξάρτητες Υπηρεσίες, Αρχές και πολιτικά κόμματα

- Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων: www.dpa.gr
- Ανώτατο Συμβούλιο Απόδημου Ελληνισμού: www.sae.gr
- Γενική Γραμματεία Αθλητισμού: www.sports.gov.gr
- Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού: www.ggae.gr
- Γενική Γραμματεία Ισότητας: www.isotita.gr
- Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς: www.neagenia.gr
- Εθνικό Κοινοβούλιο: www.parliament.gr
- Εθνικό Τυπογραφείο: www.etk.gr

- Εθνικός Οργανισμός Τουρισμού:
www.not.gr
- Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες: www.gcr.gr
- Κέντρο Έρευνας για Θέματα Ισότητας(ΚΕΘΙ): www.kethi.gr
- Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας(ΚΚΕ): www.kke.gr
- Νέα Δημοκρατία(ΝΔ): www.nd.gr
- Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού(ΟΑΕΔ):
www.oaed.gr
- Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα (ΠΑΣΟΚ): www.pasok.gr
- Προεδρία της Δημοκρατίας:
www.presidency.gr
- Συνασπισμός:
www.synaspismos.gr
- Συνήγορος του Πολίτη:
www.synigoros.gr

Οι ηλεκτρονικές διευθύνσεις όλων των Υπουργείων αναφέρονται στις σελίδες 104 - 105 του 3ου τόμου.

3. Διεθνείς Θεσμοί

- **Διεθνής Ερυθρός Σταυρός:**

www.icrc.org

- **Ελληνικό Παρατηρητήριο Συμφωνιών Ελσίνκι:** **www.greekhelsinki.gr**

- **Ευρωπαϊκό Δικαστήριο**

Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων:

www.echr.coe.int

- **NATO:** **www.nato.int**

- **ΟΗΕ:** **www.un.org**

- **Ύπατη Αρμοστεία ΟΗΕ για τους πρόσφυγες:** **www.unhcr.org**

- **Unesco:** **www.unesco.org**

- **Unicef:** **www.unicef.gr**

4. Ειδικές Ιστοσελίδες

- **Αντιντόπιγκ:** **www.nodoping.gr**

- **Άτομα με Ειδικές Ανάγκες:**

www.disability.gr

- **Αττικό μετρό:** **www.metro.gr**

- Αττικό τραμ: www.tram.gr

- Ίδρυμα Μαραγκοπούλου:
www.mfhr.gr

- Νόμπελ (Βραβεία):
www.nobelprizes.com

5. Ευρωπαϊκή Ένωση

- Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής:
www.europa.eu.int/institutions/ombudsman/

- Ευρωπαϊκή Επιτροπή:
www.ee.gr, www.europa.eu.int

- Ευρωπαϊός Καταναλωτής:
www.yomag.net

- Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο:
www.europarlament.gr

6. Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις

- Γιατροί του Κόσμου:
www.mdgreece.gr

- Γιατροί χωρίς Σύνορα:
www.msf.gr

- Διεθνής Αμνηστία:
www.amnesty.gr

- Ένωση Καταναλωτών Ποιότητας Ζωής(ΕΚΠΟΙΖΩ): www.ekpizo.gr
- Greenpeace: www.greenpeace.gr
- Ινστιτούτο Καταναλωτή (ΙΝΚΑ):
www.inka.gr
- Παιδικά χωριά ΣΟΣ:
www.sos_village.gr
- WWF: www.wwf.gr

7. Περιοδικά

- Γαϊόραμα: www.georama.gr
- National Geographic:
www.nationalgeographic.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ 5ου ΤΟΜΟΥ

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΕΝΟΤΗΤΑ IV: ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΚΑΙ Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Κεφάλαιο 14:
 Η Διεθνής Κοινότητα6

Ευρετήριο όρων76

Ευρετήριο σελίδων91

Με απόφαση της Ελληνικής Κυβέρνησης τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου και του Λυκείου τυπώνονται από τον Οργανισμό Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν βιβλιόσημο προς απόδειξη της γνησιότητάς τους. Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δε φέρει βιβλιόσημο, θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7, του Νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946, 108, Α΄).

***Απαγορεύεται η αναπαραγωγή
οποιοδήποτε τμήματος αυτού του
βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα
(copyright), ή η χρήση του σε
οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή
άδεια του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.***

